

Рецензія/

Комплексний аналіз та нові підходи до вирішення актуальних проблем діяльності банків

Панасенко Г.О. Банк. Ресурси. Капітал: Монографія. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2012. – 352 с.

Світова теорія та практика державного управління свідчать про те, що важливою складовою розбудови конкурентоспроможної національної економіки є формування ефективної банківської системи як рушійної сили економічного розвитку та ринкових перетворень. Для сучасного етапу функціонування вітчизняної економіки притаманним є зростання вимог до банківської системи, яка має сприяти стійкому економічному розвитку та підвищенню рівня конкурентоспроможності національного господарського комплексу в умовах поступової інтеграції до європейського та світового економічного простору. Загальна ефективність банківського бізнесу, як і задоволення потреб споживачів, безпосередньо залежать від достатності ресурсної бази банків. Саме тому необхідно вирішувати проблеми, пов'язані з формуванням капіталу банківської установи, акумулюванням її ресурсного потенціалу. Питання забезпеченості фінансовими ресурсами для банків має значно більше значення, ніж для будь-яких інших ринкових суб'єктів. Динамічний розвиток ринку банківських послуг в Україні та загострення конкуренції змушує банки опановувати нові підходи до залучення та підвищення ефективності використання фінансових ресурсів.

Аналізу даних проблем присвячена монографія Г.О.Панасенко "Банк. Ресурси. Капітал", яка нещодавно вийшла друком. Ця актуальна праця характеризується логічністю викладу матеріалу й обґрунтованістю ключових положень та висновків. У монографії використано адекватні методи дослідження, конструктивний аналіз сучасної монографічної літератури з теорії банківської діяльності, опрацьовано доповіді провідних міжнародних організацій, аналітичні матеріали рейтингових агентств, консалтингових компаній, зокрема Сіті оф Лондон Корпорейшн (City of London Corporation), Зед/Йен Груп (Z/Yen Group) тощо.

Монографія складається з трьох розділів. Перший – "Банк", у ньому проаналізовано теоретичні аспекти банківської діяльності. Цей матеріал певним чином продовжує і розвиває дослідження, які оцінюють саме "банківський вплив" на економічне зростання. Зважаючи на важливе значення інституціональної складової, якій нині у світовій науковій думці приділяється особлива увага, автор ґрунтовно розглядає специфіку взаємодіно-

син банків і небанківських інститутів на ринку інвестиційних ресурсів та необхідні умови їх успішної взаємодії, а також теоретично доводить, що надання фінансових послуг суб'єктам з низькими доходами ставатиме дедалі важливішим засобом розширення

масштабу діяльності банківських установ в умовах дефіциту заможних клієнтів та подолання наслідків світової фінансової кризи.

Визначення концептуального вектора забезпечення сталого розвитку банківської системи України на шляху інтеграції до світового фінансового простору є важливим орієнтиром для пошуку фундаментальних джерел наповнення ресурсної бази банківських установ під час зростання рівня довіри до дистриб'юторів фінансових послуг. Значний інтерес викликають також сформульовані автором монографії методичні та практичні рекомендації щодо вдосконалення системи оцінки ефективності формування ресурсного потенціалу банків, які ґрунтуються на положеннях теорії ефективної організації діяльності (праксеології).

Другий розділ монографії – "Ресурси". Він присвячений аналізу фундаментальних основ формування ресурсного потенціалу комерційних банків. Особлива увага у ньому приділяється способам та інструментам залучення вільних грошових коштів до банківської системи України. Визначено пріоритетні інновації у функціонуванні банківських відділень щодо залучення фінансових ресурсів, оцінено роль сучасних методик рейтингування банківських депозитів у забезпеченні стабільної співпраці

з населенням. Обґрунтовуючи необхідність та доцільність використання у банківській практиці інструментів фінансової інженерії, автор формулює основні "координати суперечностей", притаманні етапам ухвалення управлінських рішень при узгодженні стратегічних напрямів діяльності банку. У праці також доведено, що фінансова інженерія дає змогу запровадити нові фінансові інструменти, посилити фінансову стабільність ринку капіталу, збільшити обсяги інвестицій, підвищити довіру інвесторів, підняти рівень захисту майнових прав кредиторів. На основі аналізу практики оцінювання ресурсного потенціалу банку з використанням сучасних економіко-математичних методів автор доходить висновку, що за нинішніх умов діяльності банківської системи України доцільним є використання алгоритму графоаналітичного методу "квадрат потенціалу", який дає змогу банку оцінювати зміни свого розрахованого зведеного показника ресурсного потенціалу в часі та просторі.

Проблеми підвищення капіталізації вітчизняних банків розглянуто у третьому розділі монографії. З позицій системного підходу проаналізовано економічну сутність, основні функції та призначення власного капіталу банку. Постійна предметна робота над поліпшенням механізму формування та збільшення власного капіталу банку, на думку автора, сприятиме виявленню проблемних ланок цього механізму та визначенню шляхів його вдосконалення. Для цього необхідно розробляти новий, гнучкіший та більш адаптований до національних умов методичний інструментарій.

Підбиваючи підсумок, наголосимо, що монографія є цілісною, ґрунтовною науковою працею на актуальну тему. Дослідженню притаманні новизна методичних підходів, струнка логіка теоретичного викладу матеріалу й отриманих практичних результатів, глибокий аналіз економічних тенденцій, які домінують в Україні. Ця книга буде корисною широкому колу читачів: науковцям, фахівцям-практикам, студентам економічних спеціальностей, аспірантам та докторантам.

Валентин Вишневський,

доктор економічних наук, професор,
заступник директора з наукової роботи
Інституту економіки промисловості
Національної академії наук України.